

Jouni Laaksonen

Retkeilijän kansallispuistot

Otava helmikuu 2011

Kerään tähän pdf-dokumenttiin otteita kirjan arvosteluista eri lehdissä. Arviot ovat aikajärjestyksessä, tuorein ylinnä ja vanhin alinna. Tilanne 4.4.2012.

(Huom. Joissakin arvosteluissa sanotaan, että kirjassa esitellään 35 kansallispuistoa. Näin oli 1. ja 2. painoksen osalla, mutta maaliskuussa 2012 ilmestyneessä 3. painoksessa esitellään uusimmatkin puistot eli 37 kansallispuistoa.)

www.iki.fi/jel/at/kirjat.htm

Varsinais-Suomen Sanomat 24.2.2012

Kansallispuistojen esittelyt on tehty sillä mielellä, että retkeilijä löytää ohjeet, yleiskartan ja kuvauksen kustakin puistosta.

Esiteltynä ovat puistojen luonto, kulttuuri-historia, saapuminen, päiväretket, viikonloppu-retket, pitemmät retket ja muut harrastukset sekä vielä lisätietoja kustakin puistosta. Useiden kuvien

Partio-lehti 3/2011

Apua ja tietoa

Oivallinen apu kansallispuistovaelluksen suunnittelussa on Jouni Laaksonen Retkeilijän kansallispuistot -kirja. Teoksessa kerrotaan kansallispuisto-

Retkeilylehti outa.fi 2/2011

Jouni Laaksonen on tehnyt retkeilijöille suuren palveluksen. Kirjoitettuaan useita vaellus- ja retkeilyoppaita hän on kirjoittanut kaksi uudenlaista kirjaa: Retkeilijän kansallispuistot ja Luontoelämyksen Suomi.

Retkeilijän kansallispuistot -kirjassa Laaksonen esittelee 35 kansallispuistoa, niiden luontoa, kulttuurinähtävyyksiä ja retkeilymahdollisuuksia. Pääpaino on siinä, mitä retkeilijä voi ja saa tehdä kansallispuistoissa ja mitä siellä kannattaa tehdä – näitä ei aiemmin juurikaan ole pohdittu. Lisäksi selvitetään, miten mikin puisto sopii päiväretkeilyyn, viikonloppuretkiin ja pitempiin retkiin, myös muut harrastusmahdollisuudet kerrotaan.

Retki-lehti 5/2011

Kierretään kansallispuistoja

Jouni Laaksonen on kasannut yksiin kansiin kaiken, mitä retkeilijän tarvitsee tietää kansallispuistoon lähtiessään. Sijainti, matkustus ja palvelutiedot tarjoillaan lukijalle selkeästi. Kohteen

lisäksi on hyvä kartta, jossa ovat kuvattuina mm. opastuspaikat, luontopolut ja telttailupaikat.

Laaksonen on tehnyt suuren työn, sillä tätä ennen ei ole taskukokoista kansallispuistokirjaa tehty Suomesta. Kirjaa voi hyvin suositella kotimaan matkailun peruskirjaksi, kohteita on etelärannikolta Lappiin. Ja osassa kohteista on palveluita myös liikuntarajoitteisille.

jen erityispiirteistä, vinkataan sopivista reiteistä sekä kerrotaan kansallispuistoalueiden kulttuurihistoriasta. Kuvat purevat lukijaan vaelluskärpäsen lailla. Kaipuu kansallispuistojen rauhallisiin maisemiin kasvaa kuva kavalta.

Tiedot puistoista on saatu pääosin Metsähallituksen materiaaleista, mutta Laaksonen omiin kokemuksiin ja käynteihin perustuvat tiedot ovat antoisimmat. Lukija oppii uusia käsitteitä, esimerkiksi lodju, munkinkehä, meanderointi, paiseniitty, retkiluistelu, matkaluistelu... Laaksonella on silmää pienillekin asioille ja tapahtumille: ketunpojat Leivonmäen kansallispuiston pitkospuilla synnyttävät hienon, tunnelmallisen kuvan. Kirjan näkökulma on tavallisen retkeilijän, maisemista ja tunnelmista kiinnostuneen kulkijan. Koska kirjassa esitellään kaikki maamme kansallispuistot, on kirjasta tullut suuren tietomäärän takia hieman kaavamainen ja luettelomainen, mutta opaskirjassa näin saa olla.

kartan avulla voi tehdä alustavaa reittisuunnitelmaa, ja monipuolinen kuvatarjonta kertoo, miltä paikka näyttää. Kirjaa on mukava lukea: teos on väljä, jokainen kohde on oma kokonaisuutensa, eikä sivuja ole ahdettu täyteen tilansäästön takia.

Lahden kirjaston luvuvinkit

<http://kaupunginkirjasto.lahti.fi/luvuvinkit.htm>

Retkeilyoppaita kirjoittanut toimittaja Jouni Laaksonen on koonnut Suomen kansallispuistoista oppaan jokaisen retkeilijän avuksi. Opas sopii aloittelville vaeltajille ja erilaisia reittejä jo pitkään kolunneille konkareille. Oppaasta on helppo valita omiin retkeilysuunnitelmiin sopiva kohde. Kansallispuistot on jaoteltu kirjassa rauhallsuutensa mu-

Hämeen linnan kirjaston luvuvinkit (<http://hameenlinna.verkkokirjasto.fi/web/arena/vinkit>)

Kun tämä kirja julkaistiin, Suomessa oli 35 kansallispuistoa. Jos ottaisın tavoitteekseni käydä niissä kaikissa, Jouni Laaksosen Retkeilijän kansallispuistot olisi siihen oiva opas. Tämä kirja on tehty palvelemaan nimenomaan tavallista retkeilijää, luontoharrastajaa ja erävaeltajaa. Kirjan näkökulma kansallispuistoihin on hyvin käytännöllinen: missä ne ovat, miten niihin pääsee ja mitä niissä voi nähdä ja tehdä. Kaksi uusinta puistoa Sipoonkorpi ja Selkämeri eivät vielä ehtineet esittelyyn tähän kirjaan, ne vain mainitaan viimeisessä artikkelissa.

Metsähallituksen luontopalvelut vastaavat kaikista Suomen kansallispuistoista, niinpä retkeilijän näkökulmasta ne ovat turvallisia ja hyvin hoidettuja tutustumiskohteita. Luonto on monimuotoista ja nähtävyydet ovat takuvarmoja, polut merkittyjä ja taukopaikkoja tasaisin välein. Kirjassa esitellään lyhyesti kunkin kansallispuiston luontoa ja kulttuurihistoriaa, selvitetään kulkuyhteydet ja palvelut

Suomen luonto 4/2011

Kiinnostavasti kansallispuistoista

Retkeilijän kansallispuistot -kirjan näkökulma on nimensä mukaisesti kansallispuistojen ja niiden lähialueiden reittien ja retkeilijää kiinnostavien palvelujen esittelyssä. Samalla poiketaan

Erä-lehti 6/2011

Jouni Laaksosen teos Retkeilijän kansallispuistot on esittelyissään lavea ja näkökulma kansallispuistoihin on nimen mukaisesti retkeilijän. Tällaista kokonaisuutystä ei tietääkseni ole ilmestynytkään vuonna 2001 julkaistun Suomen kansallispuistot ulapalta paljakalle -kirjan jälkeen.

35 kansallispuistoa saa ensin luonnon ja kulttuurihistorian esittelyn. Sen jälkeen annetaan vinkit paikalle matkustamiseen ja selostetaan päiväretkiksi sopivat polut. Jos reitistöä riittää viikonloppuretkien ja pitempien retkien mittaan asti, annetaan tietoa niiden suunnitteluun, kuten myös talviretkelyyn. Lisätietoja-kohdassa annetaan nettiosoitteita ja muita yhteystietoja, tiedot kartoista, alueesta kertovasta kirjallisuudesta ja muusta hyödyllisestä.

kaan eri luokkiin, joten vaelluskohteen voi valita sen mukaan, haluaako vaeltaa kenenkään häiritsemättä vai tutustua Suomen suosituimpiin reitteihin. Myös sopivan pituisen reitin valitseminen on tehty vaivattomaksi, kansallispuistoista toiset sopivat parhaiten päiväretkiin ja toiset viikon vaelluksiin. Selkeät karttakuvat ja upeat luontokuvat tekevät kirjasta erityisen houkuttelevan.

sekä esitetään ehdotuksia sopiviksi päiväretkipoluiksi tai pidemmiksi vaellusreiteiksi. Lisäksi loppuun listataan linkkejä ja muita lähteitä. Jokaisesta kansallispuistosta löytyy myös kartta, josta saa kokonaiskuvan puiston alueesta ja sen palveluista. Kirjan viimeisen sivun hyödyllinen hakemisto kertoo yhdellä silmäyksellä, soveltuuko puisto parhaiten päiväretkiin, viikonloppuretkiin vaiko viikkovaelluksiin.

Jouni Laaksonen luonnehtii itseään kirjan esipuheessa tietokirjailijaksi, toimittajaksi ja innokkaaksi retkeilijäksi. Kirjan tekstistä voikin selvästi kuulla, että kirjoittaja on tallannut polkuja itse ja todella tietää mistä kirjoittaa. Hän kertookin käyneensä kaikissa kansallispuistoissa, osassa useaan kertaan. Kokemukset ovat myös tuoreita, sillä vuoden 2010 aikana Laaksonen ehti kolmista läpi peräti 25 kansallispuistoa.

Retkeä suunnitteleville voi suositella myös Metsähallituksen julkaisemaa Suomen retkeilyopasta (uusin painos vuodelta 2007) ja luontoon.fi-verkkosivustoa. Retkikartta.fi -palvelusta on helppo tulostaa tarkkamittakaavaisia karttoja.

nähtävyyksien äärelle, kerrataan kulttuurihistoriaa ja kohteen luonnon erityispiirteitä. Kaksi uusinta puistoa eivät ehtineet kirjaan, mutta kirjailijan kotisivuilta voi ladata lisäsivut Sipoonkorven kansallispuistosta. Selkämeren vuoro on myöhemmin.

Kovaa jalkatyötä kirjan tekeminen on vaatinut ennen tiukkaa puurtamista päätteen ääressä tietoja tarkistellen. Plussaa ropsahtaa siitä, että myös kansallispuistojen ulkopuolelle ulottuvat reitit ja palvelut on huomioitu.

Kartat on laadittu Metsähallituksessa, mutta Laaksonen on lisännyt paljon retkeilijää kiinnostavia tietoja. Metsähallitushan ei omiin karttoihinsa merkitse esimerkiksi kuntien tai kyläyhdistysten rakentamia polkuja, laavuja, tupia ja losseja, vaikka ne olisivat välittömästi puiston kupeessa.

Retkeilijän kansallispuistot on kauan odotettu opus luonnossa liikkujille, ja toivon sen kuluvan käsissä ja innostavan ihmisiä tutustumaan upeaan luontoomme.

Elonkehä 19.4.2011

Luontotoimittaja Jouni Laaksosen kirjoittama Retkeilijän kansallispuistot esittelee Suomen kansallispuistot retkeilyreittein, nähtävyyksineen, tauko- paikkoineen ja muine palveluineen.

Kansallispuistot on perustettu sekä suojelemaan luontoa että virkistämään kansalaisia. Eri puolilla Suomea sijaitsevat puistot poikkeavat toisistaan monin eri tavoin. Jos haluaa nähdä Etelä-Suomessa ihmeen, elinvoimaisen suon, kannattaa pistäytyä Torrnsuon pitkospuilla. Lemmenjoella voi rauhasa kadota 10 000 km² erämaahan (josta Lemmenjoen kansallispuiston osuus käsittää 2860 km²).

Latu & Polku 2/2011

Nimensä mukaisesti kirja esittelee alueet retkeilijää palvelevasta näkökulmasta toisin kuin tähänastiset teokset yksittäisestä kansallispuistosta tai kokoomateokset kaikista puistoista. Niissä näkökulma on enemmän luonnon ja paikallisen kulttuurin erityispiirteitä esiin tuova.

Kuvia on melko runsaasti ja yleensä esittely koostuu kuvasivusta, karttasivusta sekä 4-6 tekstisivusta, joilla on lisää kuvitusta. Heti alussa on lyhyt lista faktoista, kuten sijainnista, koosta, perustamisvuodesta ja puistotyyppistä luonnon ja retkeilijän kannalta. Sitten seuraa kaikista kohteista lyhyt

Kirjamielillä 7.4.2011 (kirjamieli.blogspot.com)

Nyt kun lumet alkavat vihdoinkin sulaa, on hyvä aika suunnitella kesän retkiä ja matkoja. Suomi on siitä ihanteellinen maa, että ei tarvitse kotoa kauhean kauas lähteä, kun on jo keskellä upeaa kansallispuistoa. Nyt kansallispuistoihin voi tutustua myös Jouni Laaksosen tavallisen retkeilijän näkökulmasta kirjoitetun Retkeilijän kansallispuistot -kirjan avulla.

Retkeilijän kansallispuistot esittelee Suomen ympäri maata sijaitsevat 35 kansallispuistoa. Minua ilahduttaa varsinkin se, että Etelä- ja Keski-Suomen kansallispuistot ovat kattavasti mukana. Harvoin täältä etelästä tulee kuitenkaan kauhean pitkälle lähdettyä, joten on hyvä huomata, miten paljon kansallispuistoja on täälläkin suunnalla.

Kansallispuistojen esittelyt on huolella tehty. Niistä näkee, ettei tietoa ole kerätty vain netistä ja

Maaseudun tulevaisuus 6.4.2011

Matkaopas vie kansallispuistoihin

Suunnitteletko retkeä kansallispuistoon, mutta et ole vielä päättänyt, mihin niistä? Siinä tapauksessa kannattaa tutustua Jouni Laaksosen kokoamaan Retkeilijän kansallispuistot -kirjaan.

Retkeilijän kansallispuistot -kirja toimii parhaiten matkaoppaan tavoin käytettynä.

Sen sivuilta voi etsiä inspiraatiota, kun vasta suunnittelee retkeä kansallispuistoon. Puistot on koottu taulukkoon sen perusteella, mitä ne retkeilijälle tarjoavat: riittääkö näkemistä päiväksi, viikonlopuksi vai koko viikoksi.

Kun reissun päämäärä on selvillä, kyseistä kan-

Kansallispuistot esitellään kirjassa retkeilijän näkökulmasta. Sijainnin, saapumisohjeiden ja muun perustiedon lisäksi kerrotaan alueen luonnosta ja kulttuurihistoriasta, esitellään luontokeskukset ja virkistyspalvelut sekä harrastusmahdollisuudet melonnasta talvilajeihin, luontopoluista päiväretkireitteihin ja pitkiin vaelluksiin. Kirjasta löytyvät myös esteettömät reitit.

Kirjan lähes 200 nelivärikuvaa antavat kohteista hyvän yleiskuvan; 36 kartan perusteella löytyvät kätevästi lintutornit, vieraslaiturit, tulentekopaikat, saunat, vesipisteet, laavut ja näkötornit.

luonnehdinta luonnon erityispiirteistä, kulttuurihistoriasta, paikalle saapumisesta ja päiväretkistä.

Kohteesta riippuen kerrotaan lisäksi viikonloppuretkistä ja pitemmistä retkistä. Myös talvi- retkeilyn mahdollisuuksista on maininta.

Kartat ovat samaa tyyppiä kuin Metsähallituksen tekemissä puistoesitteissä, mutta täydennettynä muiden tuottamalla palveluilla.

Kirja on teettänyt valtavasti työtä, sillä paitsi että kohteissa on käytävä, myös tarkistettavia ja hankittavia tietoja on runsaasti. Sisällön huolellisesta kokoamisesta täytyykin antaa täydet pisteet.

kirjoista, vaan Laaksonen on todella käynyt tutustumassa puistoihin paikan päällä. Retkeilijän kansallispuistot esittelee ensin jokaisen alueen luontoa ja kulttuurihistoriaa ja antaa sitten seikkaperäisiä ohjeita paikalle saapumisesta aina erilaisiin reitteihin ja retkiin asti. Lisäksi esittelyn lopussa on vielä kerrottu, mistä voi etsiä lisätietoja alueesta. Kuvat ja kartat auttavat hahmottamaan kansallispuistoja hyvinkin konkreettisesti. Kirjassa on esitelty laajasti mahdollisuuksia sekä lyhyisiin päiväretkiin että pitkiin vaelluksiin.

Retkeilijän kansallispuistot sopii myös nojatuoli- matkailuun, vaikka ei muuten retkeilyä harrastaisikaan. Kauniit kuvat ja kiehtovat paikat pistävät mielikuvituksen juoksemaan. Kirjan lukeminen voi siis johtaa retkeilykuumeeseen.

Retkeilijän kansallispuistot on inspiroiva ja taidolla tehty opas Suomen kansallispuistoihin.

sallispuistoa käsittelevän, muutaman aukeaman mittaisen luvun alta löytyvät puiston kiinnostavimmat nähtävyydet.

Toista opasta kansallispuistoon lähtijä ei tarvitse, vaan tällä pärjää. Muualta hankittu kartta retkeilykohteesta voi kuitenkin olla tarpeen.

Liian helposti tulee uskoteltua itselleen, että kansallispuistot sijaitsevat saavuttamattomissa, kaukana Lapissa. Suurimmat saattavat sijaita pohjoisessa, mutta sinänsä puistoja riittää tasaisesti Suomen kaikkiin osiin. Tiedonlähteinä kirjoittajan ottamat valokuvat toimivat erinomaisesti. Ne tekevät oikeutta Patvinsuon hiekkarannoille ja Repoveden kalliot näyttävät niin jylhiltä, että niitä haluaa päästä itse ihaillemaan.

Kaleva 21.3.2011 (hieman lyhentäen)

Luontoelämyksiä ja oivia retkivinkkejä

Kuhmolainen ammattiretkelijä ja kirjailija Jouni Laaksonen on ahkeroinut kovasti, kuukauden sisällä ilmestyi kaksi kirjaa. Laaksosen ote kirjojen tekoon on ammattimainen sekä määrässä että laadussa.

Laaksosen teksti kulkee vaivattomasti ja elävästi, opaskirjojen joskus kuivakka tyyli on poissa.

Jouni Laaksonen on ennen kaikkea retkeilijä. Hän on kolunnut maamme kohteet sen verran tarkkaan, että toisen käden tietoihin ei ole juurikaan tarvinnut turvautua. Samalla hän on kuvannut kohteita ahkerasti. Vain muutamissa kohdissa hän on käyttänyt ulkopuolisten kuvaajien teoksia.

Retkeilijän kansallispuistot on selkeä opaskirja. Sen tarkat tiedot perustivat Laaksosen omakohtaisiin käynteihin jokaisessa puistossa.

Näkökulma on korostetusti retkeilijän, luonnontiede on jätetty tarkoituksella vähemmälle. Toki Laaksonen tekee selväksi, että puistojen tarkoitus on ennen kaikkea suojella luontoa, mutta

Ilkka 16.3.2011 (lyhentäen)

Kansallispuistoissa helponhauska retkeillä

Maamme kansallispuistoista on vuosien varrella julkaistu monta kirjaa. Monista aiemmista puistokirjoista poiketen Jouni Laaksonen keskittyy oppaassaan palvelemaan perusretkeilijää. Hän esittelee paitsi puistojen parhaat luontoannit myös ja

Keskisuomalainen 27.2.2011 (lyhentäen)

Tutustu isänmaan kauniisiin kasvoihin

Tämä Jouni Laaksosen uusin kirja on kuin tehty meille keskisuomalaisille. Olemme siinä hyvässä asemassa, että maakuntamme lähistöllä on useita kansallispuistoja ja matka niihin mistä tahansa maakunnan paikasta on verrattain lyhyt.

Laaksonen esittelee kaikki luontomme helmet – kansallispuistot – perusteellisesti eikä tyydy käymään vain niiden palveluita läpi vaan kertoo myös mitä on niiden välittömässä läheisyydessä. Nimittäin eräät puistot soveltuvat vain päiväretkeilyyn ja se kaivattu laavu, kota, autiotupa tai kiinnostava retkeilyreitti voikin sijaita puiston

näissä Suomen luonnon valioikohteissa on retkeilijälle tarjolla ainutlaatuisia elämyksiä.

Kirjassa käsitellään jokaisen kansallispuiston luonnon yleispiirteet, kulttuurihistoria, saapuminen julkisine liikenneyhteyksineen, mahdollisuudet päiväretkiin, viikonloppuretkiin ja pidempiin vaelluksiin. Osansa saavat myös puiston muut harrastusmahdollisuudet, mm. kalliokiipeily. Myös talviretkeilyn olosuhteita käsitellään, minkä lisäksi on tietolaatikko lisätiedon lähteistä ja saatavilla olevista retkeilykartoista. Luonnollisesti kirjassa on jokaisesta puistosta pieni yleisluontoinen kartta.

Tietopaketti on tuhti. Tunnen itsekin aihepiirin varsin hyvin enkä löydä valittamista kirjan tiedollisesta annista. Tekijä ei kuitenkaan ole rajoittunut pelkästään faktojen esittelyyn, vaan tekstissä kulkee koko ajan mukana luonnon kunnioitus ja retkeilyn autuus. Kirjaa lukiessa alkaa taas kaivata retkelle.

Teos on myös visuaalisesti toimiva ja kuvatkin palvelevat retkeilyn sanomaa, vaikka kirja ei ole mikään luonnonkuvateos.

ennen kaikkea tuoreimmat yhteys- ja palvelutiedot. Opastuksen kärkinä toimivat jokaisesta puistosta esitettävät kartat luontoreitteineen, taukopaikkoinen ja nähtävyyksineen. Niiden perusteella on helppo suunnitella matkansa. Pienimuotoisen runsas kuvitys ruokkii retkihaluja kaikkina vuodenaikoina.

Retkeilijän kansallispuistot on ovi maamme luontohelmiin.

ulkopuolella.

Keski-Suomen maakunnan alueella on neljä kansallispuistoa... Mutta kun suomalainen reissaa kesäisin ympäri maata, niin voi aina tutustua vähän kauempana olevaan kansallispuistoon. Silloin tämän kirjan paikka on mukana repussa.

Aivan erilaisia näkymiä meille sisämaan ihmisille onkin mm. Saaristomerellä, Perämerellä, itäisellä Suomenlahdella tai vaikkapa Pallas-Yllästunturilla.

Laaksosen teksti on tiivistä ja huolellista, mutta kuitenkin innostavaa. Tekstistä kuultaa läpi, että hän on ottanut selvää asioista paljon enemmän kuin mitkään tietotaulut ja esittelymateriaalit pystyvät kuuna päivänä kertomaan.